

UZASADNIENIE

Obszar Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010 został wyznaczony w związku z wypełnianiem zobowiązań Polski wynikających z *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory i uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW)*. Obszar ten, o powierzchni 179,4 ha został zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej Nr 2008/25/WE z dnia 13.11.2007 r. jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (decyzja przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny Dz.U L. 012 z 15.01.2008 r.).

Na podstawie art. 131 ust. 1 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, 1238)*, zwanej dalej ustawą OOŚ, do zadań regionalnego dyrektora ochrony środowiska, należy w szczególności ochrona i zarządzanie obszarami Natura 2000 na zasadach i w zakresie określonych *ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627, 628 i 842)*, zwanej dalej ustawą o ochronie przyrody. W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, jako organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000 na podstawie przepisu art. 27a ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, oraz koordynujący w myśl przepisu art. 32 ust. 3 ww. ustawy, funkcjonowanie obszarów Natura 2000 na obszarze swojego działania, obowiązany jest do sporządzenia oraz przyjęcia planu zadań ochronnych, o którym mowa w regulacji art. 28 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat. Pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków. Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Podstawowym celem opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru, czyli zapewnienie, że stan siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony wyznaczono obszar nie zostanie pogorszony i zapewnione zostanie dążenie do osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Realizacja tak sformułowanego celu działań ochronnych, w szczególności na gruntach stanowiących własność prywatną, wymogła na ustawodawcy decyzje o nadaniu temu dokumentowi normy prawnej, ustanawianej w formie zarządzenia jako akt prawa miejscowego. Szczegółowy tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych oraz zakres prac koniecznych do wykonania na potrzeby przygotowania projektu planu, określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 184 z 2010 r., zm. Dz. U. z 2012 r. poz. 506)*.

Zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, projekt planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 powinien zawierać:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;

- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Przy opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Jezioro Kozie PLH320010, kierowano się także oprócz wyżej przytoczonych aktów prawa, wytycznymi Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z dnia 12 grudnia 2012r. w sprawie opracowania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 oraz Instrukcją wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie na podstawie art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru. W związku z powyższym, ponieważ obszar Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, położony jest częściowo w granicach administracyjnych województwa zachodniopomorskiego, a częściowo w granicach województwa lubuskiego, zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych dla tego obszaru zostanie wydane przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych, zgodnie z przepisem art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, ma obowiązek zapewnienia możliwości udziału w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Także w związku z regulacją art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, zapewnienia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i trybie określonym w ustawie OOS, w postępowaniu którego przedmiotem jest sporządzenie projektu dokumentu. W myśl przepisu art. 59 ust 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (*Dz. U. Nr 31, poz. 206, zm. Dz. U. z 2011 r.: Nr 22, poz. 114, Nr 163, poz. 981, Nr 185, poz. 1092*)), projekt planu zadań ochronnych, wymaga uzgodnienia z właściwym miejscowo wojewodą – w tym przypadku z Wojewodą Zachodniopomorskim i Wojewodą Lubuskim.

W toku prac planistycznych związanych ze sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, dokonano następujących czynności:

- 1) Opisano granice obszaru Natura 2000 w oparciu o 146 punktów węzłowych, dla których podano długość i szerokość geograficzną w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, zgodnie z wymogiem *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 paździer-*

nika 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1247).

- 2) Zweryfikowano informacje o obszarze Natura 2000 oraz zidentyfikowano jako przedmioty ochrony następujące siedliska przyrodnicze spośród wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej:

- 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* - siedlisko nowe dla obszaru, nie podawane w dotychczasowym SDF-ie, zidentyfikowane podczas prac terenowych nad planem zadań ochronnych,
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 7210* Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*),
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.

Ponadto, jako przedmiot ochrony w tym obszarze został zakwalifikowany lipiennik Loesela *Liparis loeselii* - obecność licznej populacji tego gatunku z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, została stwierdzona podczas prac terenowych nad planem zadań ochronnych dla obszaru.

Zarówno lipiennik Loesela, jak i nie wykazywane we wcześniejszym SDF-ie siedlisko przyrodnicze 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*, zostały uwzględnione w planowaniu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie, z uwagi opinię rzeczownika Generalnego ETS w sprawie C-304/05 (która przytoczona została w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012), w myśl której: „w planie zadań ochronnych można rozszerzyć założenia ochrony, wówczas z chwilą ustanowienia takiego planu, taki gatunek/siedlisko stanie się przedmiotem ochrony. SDF powinien być zaktualizowany i przekazany Komisji”. W ślad za tą dyspozycją, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie podjął działania zmierzające do aktualizacji Standardowego Formularza Danych dla obszaru.

- 3) Na miarę dostępnych informacji, dokonano oceny stanu ochrony ww. przedmiotów ochrony, na podstawie parametrów określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.
- 4) Zidentyfikowano i przeanalizowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu każdego z przedmiotów ochrony oraz oceny prawdopodobnych kierunków zmian uwarunkowań przyrodniczych, społecznych, gospodarczych i ich możliwego wpływu na parametry oceny stanu ochrony wymienionych wyżej siedlisk i gatunku. Dokonana analiza wykazała, iż do najistotniejszych istniejących zagrożeń dla obszaru Natura 2000, należą działania wynikające z zaniechania działalności człowieka na półnaturalnych ekosystemach, a mianowicie: zaniechanie koszenia, skutkujące zarastaniem łąk, torfowisk i młak ziołoroślami, trzciną, drzewami i krzewami. Do najważniejszych potencjalnych zagrożeń zaliczono: obniżenie poziomu wód, zarybianie jeziora (szczególnie amurem i karpem), połowy ryb sieciami ciągnionymi powodujące niszczenie roślinności ramienicowej na dnie płytkiego jeziora, zanieczyszczenia przedostające się do wód z nieuszczelnionych szamb lub przydomowych oczyszczalni ścieków, za-

lesianie płatów łąk, przesychanie torfowisk i mechowisk, intensyfikacja użytkowania łąk połączona z dosiewaniem gatunków obcych ekologicznie. Kody zagrożeń dla przedmiotów ochrony (określone w załączniku nr 3 do niniejszego zarządzenia) podano zgodnie z opracowaniem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska „*Podręcznik Platforma Komunikacyjno-Informacyjna. Plany zadań Ochronnych Natura 2000, jako narzędzie wspomagające tworzenie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000. Wersja 2013.2*”.

- 5) Sformułowano cele działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania planu, w sposób umożliwiający prowadzenie monitoringu i weryfikacji oraz postępu w realizacji, kierując się potrzebą odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i lipiennika Loesela.
- 6) Ustalono działania ochronne związane z ochroną czynną oraz utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania zapewniające osiągnięcie celów działań ochronnych (np. usuwanie nalotu i podrostu drzew z płatów siedlisk przyrodniczych, koszenie, ograniczenie dopływu zanieczyszczeń ze zlewni do jeziora i ograniczenie presji na penetrację w jego sąsiedztwie, spowolnienie odpływu wód z siedlisk przyrodniczych zależnych od wody poprzez ograniczenie konserwacji sieci rowów melioracyjnych i zaniechane odmulania Kanału Koziego wypływającego z Jeziora Koziego, po wygaśnięciu aktualnie obowiązującego operatu rybackiego wprowadzenie do nowego operatu ograniczeń zarybiania wód Jeziora Koziego, połowów sieciami ciągnionymi, zanęcania ryb, ekstensywne użytkowanie siedlisk łąkowych, turzycowisk i mechowsk).
- 7) Wskazano konieczność uzupełnienia stanu wiedzy o dwóch przedmiotach ochrony (7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk oraz 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*).
- 8) Zaprojektowano działania dotyczące monitoringu realizacji celów działań ochronnych oraz monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszaru zgodnie z wymogami ich ochrony. Przedmiotowy monitoring realizowany będzie zgodnie z obowiązującymi standardami metodycznymi stosowanymi w monitoringu gatunków ptaków przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w ramach realizacji Państwowego Monitoringu Środowiska. Realizacja tych działań umożliwi w przyszłości sprawującemu nadzór nad obszarem Natura 2000 wypełnienie zobowiązań wynikających z przepisu art. 31 ustawy o ochronie przyrody, dotyczących cyklicznego składania raportów o ochronie obszaru.
- 9) Sformułowano wskazania do zmian w Studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubiszyn i gminy Nowogródek Pomorski, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.
- 10) W trakcie prac nad sporządzeniem projektu planu zadań ochronnych, nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, a także art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem z dnia 07 listopada 2012 r. znak: WOPN-ZP.6320.7.2012.BG podał do publicznej

wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH 320010, mówiącą o:

- 1) przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu i jego przedmiocie,
- 2) możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu,
- 3) możliwości składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie 21-dniowy termin ich składania,
- 4) a także wskazał organ właściwy do rozpatrzenia uwag i wniosków.

Obowiązek w zakresie podania ww. informacji do publicznej wiadomości wykonano zgodnie z czynnościami określonymi w przepisie art. 3 ust. 1 pkt 11 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, publikując w ustawowo przewidzianym terminie wskazane wyżej informacje w formie obwieszczenia z dnia 07 listopada 2012 r. znak: WOPN-ZP.6320.7.2012.BG:

- 1) na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie (od dnia 7 listopada 2012 r.),
- 2) na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie (w dniach od 7 listopada 2012 r. do 6 lutego 2012 r.),
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w Gazecie Wyborczej z dnia 8 listopada 2012 r.

Powyższa procedura w trybie art. 39 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie ze stanowiskiem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (pismo z dnia 22.11.2011 r. znak: DON-WP.082.1.25.2011.JM) została przeprowadzona zarówno na etapie przed przystąpieniem do opracowania projektu dokumentu, jak również na etapie sporządzonego projektu aktu normatywnego (tj. zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych).

Kolejnym środkiem realizacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 *ustawy o ochronie przyrody*, mającego na celu zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedliska przyrodniczego, dla którego ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych, na które zaproszone zostały wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesów. W ramach ww. procedury odbyły się trzy spotkania dyskusyjno-warsztatowe, które zrealizowano w dniach: 12 marca 2013 r., 8 czerwca 2013 r. oraz 9 października 2013 r. W spotkaniach uczestniczyło odpowiednio 30, 25 i 18 osób. Zaproszeni przedstawiciele organów, instytucji oraz podmiotów zainteresowanych ochroną obszaru, stworzyli tzw. Zespół Lokalnej Współpracy tj. grupę roboczą pracującą nad opracowaniem projektu planu. Wolę wejścia w skład zespołu wyrazili reprezentanci oraz przedstawiciele następujących grup interesu:

- 1) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Oddział Zachodniopomorski,
- 2) ENEA Operator Sp. z o.o., Oddział Dystrybucji Gorzów Wielkopolski,
- 3) ENEA Operator Sp. z o.o., Oddział Dystrybucji Poznań,
- 4) ENEA Operator Sp. z o.o., Oddział Dystrybucji Szczecin,
- 5) ENERTRAG Polska Sp. z o.o. Szczecin,
- 6) Klub Przyrodników,
- 7) Nadleśnictwo Róžańsko,
- 8) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie,
- 9) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.
- 10) Starostwo Powiatowe w Gorzowie Wielkopolskim,
- 11) Starostwo Powiatowe w Myśliborzu,
- 12) Urząd Gminy Kozielice,
- 13) Urząd Gminy Nowogródek Pomorski,
- 14) Urząd Miasta i Gminy Myślibórz,
- 15) Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach,

Celem spotkań dyskusyjnych było wypracowanie przez ich uczestników wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej zarówno obowiązek ochrony przedmiotu ochrony przy wykorzystaniu wiedzy naukowej, jak i przy wykorzystaniu lokalnej wiedzy na temat obszaru oraz potrzeb i aspiracji osób oraz podmiotów korzystających z obszaru do zrównoważonego rozwoju. Zgłaszane na bieżąco w trakcie prac Zespołu Lokalnej Współpracy uwagi i wnioski członków grupy miały realny wpływ na ostateczną treść przyjętego dokumentu.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia 4 grudnia 2013 r. znak: WOPN-ZP.6320.5.2013.BG podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia ustanawiającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie PLH320010, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Publikacja obwieszczenia została dokonana w ustawowo przewidzianym terminie:

- 1) na stronach Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i w Gorzowie Wielkopolskim,
- 2) na tablicach ogłoszeń w siedzibach Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i w Gorzowie Wielkopolskim,
- 3) na tablicy ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- 4) w Gazecie Wyborczej (wydanie zachodniopomorskie) z dnia 6 grudnia 2013 r.
- 5) w Gazecie Wyborczej (wydanie lubuskie) z dnia 7 grudnia 2013 r.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło 9 pism zawierających kilkadziesiąt uwag i wniosków ze strony różnych podmiotów. Każdą z uwag indywidualnie rozpatrzone, wprowadzając w przypadku uwag uzasadnionych, stosowne zmiany do projektu zarządzenia, biorąc jednak pod uwagę fakt, że dla osiągnięcia celów ochrony obszaru pewne modyfikacje sposobu gospodarowania są konieczne. Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
1	RDOŚ w Gorzowie Wielkopolskim	Wniosek o usunięcie z tytułu projektu zarządzenia "Nr..."	Uwagę uwzględniono - usunięto wskazany fragment.
2	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Wniosek o wskazanie pełnej nazwy organu w tytule projektu zarządzenia	Uwagę uwzględniono - dodano "Wielkopolskim"
3	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Podstawa prawna wymaga uzupełnienia o art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody	Uwagę uwzględniono - uzupełniono podstawę prawną o wskazany artykuł
4	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy §4, §7 i załącznika 3 do projektu zarządzenia: Usunąć "gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk"- Gatunki roślin i zwierząt nie są przedmiotami ochrony obszaru – porównaj SDF obszaru	Uwagę uwzględniono częściowo - usunięto "zwierząt", pozostawiono "roślin i ich siedlisk", ponieważ w toku prac nad PZO lipiennik Loesela został zakwalifikowany jako przedmiot ochrony. Podjęto działania w celu wprowadzenia stosownych zmian do SDF-u.
5	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga do §7 projektu zarządzenia: W załączniku nr 6 wskazano na potrzebę dokonania zmian w 2 ? dokumentach planistycznych, w związku z powyższym powinny one być wskazane w przedmiotowym paragrafie – ponadto zwracam uwagę, że tytuł par. 7 i załącznika nr 6 - powinny być spójne w brzmieniu	Uwagę uwzględniono - wskazano w treści §7 obydwa dokumenty planistyczne i doprowadzono do zgodności treść tego paragrafu z tytułem załącznika 6.
6	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Zaleca się dodanie kolejnego paragrafu, wskazującego czy istnieje lub nie konieczności sporządzenia planu ochrony dla obszaru.	Uwagi nie uwzględniono, w związku z pismem MS z dnia 9 stycznia 2014 r., znak DP-074-56/52041/13/KP, wskazującym, iż zbędne jest umieszczanie takiej informacji. Zdaniem Ministerstwa, sam brak przepisu przewidującego uregulowanie jakiejś kwestii (w tym przypadku przewidującego konieczność sporządzenia planu ochrony), jest wystarczający do uznania, iż nie stwierdzono konieczności wprowadzania takich uregulowań.
7	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy §8: Należy uzupełnić paragraf o miejsce publikacji tj. w dzienniku urzędowym woj. zachodniopomorskiego i lubuskiego	Uwagę uwzględniono - w obecnej wersji projektu zarządzenia, wskazano miejsca jego publikacji po podpisaniu przez obu regionalnych dyrektorów ochrony środowiska
8	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy "główki" załączników do projektu zarządzenia: Brakuje RDOŚ w Gorzowie	Uwagę uwzględniono - wprowadzono stosowne uzupełnienia, dodano RDOŚ w Gorzowie.
9	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Usunąć "Natura 2000" - w par. 1 zastosowano skrót nazwy „obszar”	Uwagę uwzględniono - doprowadzono do zgodności sposób określania obszaru w całym projekcie zarządzenia, poprzez zmianę w §1 "obszar" na "obszar Natura 2000" i ujednolicenie nazewnictwa w innych miejscach. Uznano, że określenie "obszar Natura

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			2000" brzmi bardziej jednoznacznie niż tylko "obszar".
10	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Nieprawidłowy układ odniesienia – poprawić zgodnie z wymogami rozporządzenia rady ministrów z dnia 15.10.2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych	Zmieniono tytuł załącznika 1 na następujący: "Opis granic obszaru Natura 2000 w formie listy współrzędnych punktów załamania granic obszaru w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992"
11	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga do załącznika 3 (zagrożenia, kolumna "Przedmioty ochrony"): Poprawić – nazwy siedlisk przyrodniczych należy podać zgodnie z rozporządzeniem MŚ z dnia 6.11.2013 r. zmieniające rozp. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków	Poprawiono nazwy siedlisk we wskazany w rozporządzeniu MŚ sposób, z wyjątkiem nazwy siedliska "3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic <i>Charetea</i> ", w której postanowiono nie powielać błędnie podanej nazwy w rozporządzeniu (jest <i>Charcteria spp.</i> , powinno być <i>Charetea</i>)
12	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Zagrożenia, a przynajmniej ich kody i nazwy powinny być podane zgodnie z listą referencyjną stanowiącą załącznik do Instrukcji wypełniania SDF obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 GDOŚ	Uwagę uwzględniono, uzupełniono kody zagrożeń, dodając je przed opisami tych zagrożeń.
13	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga odnosząca się do siedliska 3140 (Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łakami ramienic) w tabeli zagrożeń, celów i działań ochronnych: Tego siedliska nie ma w SDF obszaru, zatem nie jest to przedmiot jego ochrony – proszę pamiętać ze zarządzenie PZO obejmuje wyłącznie przedmioty ochrony obszaru, czyli siedliska i gatunki z oceną A, B lub C wyszczególnione w SDF obszaru – zatem proszę o usunięcie zapisu.	Siedlisko 3140 uwzględniono w projekcie zarządzenia po bezspornym stwierdzeniu jego obecności w obszarze Natura 2000, w związku z opinią rzecznika Generalnego ETS w sprawie C-304/05 (która przytoczona została w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012), w myśl której: „w planie zadań ochronnych można rozszerzyć założenia ochrony, wówczas z chwilą ustanowienia takiego planu, taki gatunek/siedlisko stanie się przedmiotem ochrony. SDF powinien być zaktualizowany i przekazany Komisji”. Niezależnie od powyższego, podjęto działania zmierzające do zmiany SDF-u.
14	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga odnosząca się do gatunku 1903 (<i>Liparis loeselii</i>) w tabeli zagrożeń, celów i działań ochronnych: Tego gatunku nie ma w SDF obszaru – usunąć - uwaga j.w.	Gatunek 1903 (lipiennik Loesela) uwzględniono w projekcie zarządzenia po bezspornym stwierdzeniu jego obecności w obszarze Natura 2000, w związku z opinią rzecznika Generalnego ETS w sprawie C-304/05 (która przytoczona została w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012), w myśl której: „w planie zadań ochronnych można rozszerzyć założenia ochrony, wówczas z chwilą ustanowienia takiego planu, taki gatunek/siedlisko stanie się przedmiotem ochrony. SDF powinien być zaktualizowany i przekazany Komisji”. Niezależnie od powyższego, podjęto działania zmierzające do zmiany SDF.
15	RDOŚ w	Uwaga dotyczy załącznika nr	Uwagę uwzględniono – doprecyzowane informacje w

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	Gorzowie Wlkp.	4, siedliska 6510: Zaleca się uszczegółowić cel i podać konkretną wartość w .. ha którą chcemy utrzymać – (rozumiem ze utrzymujemy stan właściwy FV ?)	następujący sposób: „Utrzymanie obecnego arealu łąk – nie mniej niż 9 ha, oraz ich bogactwa gatunkowego”
16	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5: Brakuje przedmiotu ochrony obszaru – nie wiadomo do którego siedliska adresowane jest zadanie?	Uwagę uwzględniono – tabeli działań ochronnych dodano kolumnę z przedmiotami ochrony.
17	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (podmiot odpowiedzialny za wykonanie): Działania ochronne przewidziane do realizacji przez Lasy Państwowe zaleca się zapisywać zgodnie z formą określoną w art. 32 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody – tj. „miejscowy nadleśniczy”	Uwagę uwzględniono poprzez wskazanie podmiotu w następujący sposób: „Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w porozumieniu z Nadleśniczym Nadleśnictwa Różańsko” (jest to jedyne nadleśnictwo na tym obszarze Natura 2000).
18	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (działanie związane z gospodarką ściekową: "Nie dopuszczanie do stosowania przydomowych oczyszczalni przydomowych"): Tak sformułowane działanie stanowi de facto zakaz podejmowania wymienionych czynności (realizacji przedsięwzięć). Zwracam uwagę, że PZO nie ma delegacji ustawowych pozwalających na wprowadzanie zakazów, a kwestie możliwości czy też nie realizacji konkretnych działań inwestycyjnych – rozstrzyga procedura administracyjna (ocenową) kończąca się wydaniem decyzji	Zgodnie z założeniami przepisów ustawy o ochronie przyrody, celem działań ochronnych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, które mogą doprowadzić do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych, będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000. Ścieki z przydomowych oczyszczalni, zawierające nadal wysoki ładunek substancji biogennej odprowadzane bezpośrednio do gruntu, stanowią bardzo poważne zagrożenie dla siedlisk przyrodniczych, toteż uznano, że jedynym sposobem przeciwdziałania temu zagrożeniu, jest nie dopuszczenie do lokalizowania przydomowych oczyszczalni. Po rozpatrzeniu zgłoszonej uwagi, zmieniono treść kwestionowanego działania w następujący sposób: „W granicach zlewni jeziora Koziego, zapewnienie odprowadzenia ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i ich regularnego opróżniania z wywozem ścieków do sprawnej oczyszczalni ścieków poza zlewnię Jeziora Koziego. Przynajmniej raz na 2 lata kontrola gospodarki ściekowej w zlewni jeziora. Docelowo, rekomenduje się podłączenie istniejących zabudowań do zbiorczej kanalizacji ściekowej.” Pod pojęciem "zapewnienie" rozumie się między innymi uwzględnianie opracowanych działań ochronnych w prowadzonych postępowaniach administracyjnych, czyli innymi słowy, przedmiotowe działanie jest jednym ze wskazań do postępowania administracyjnych.
19	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (obszar wdrażania wyżej wymienionego działania): PZO jako akt prawa miejscowego, nie tworzy ram praw-	Z uwagi na fakt, że obszar Natura 2000 należy do najmniejszych obszarów w skali kraju, jak również z uwagi na kluczowe znaczenie zlewni jeziora dla skutecznej ochrony siedliska 3140, zapis dotyczący obszaru wdrażania zmodyfikowano w następujący

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		nych do formułowania zadań ochronnych poza obszarem Natura 2000 - por. pismo GDOŚ z dnia 27.09.2013 r. – proszę o dokonanie korekty zapisu	sposób: „Zlewnia Jeziora Koziego”, unikając w ten sposób wykonywania działań w miejscach o mniejszym znaczeniu dla ochrony siedliska.
20	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (umieszczonego w nim zapisu: Ewentualne przeznaczenie dalszych terenów do zabudowy w obszarze Natura 2000 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie powinno być poprzedzone opracowaniem planu ochrony dla całego obszaru Natura 2000): Proszę o wyjaśnienie czy istnieje potrzeba sporządzenia PO dla obszaru czy też nie ?? taki zapis w zarządzeniu jest dwuznaczny i wątpliwy	Podczas prac nad sporządzaniem planu zadań ochronnych, w świetle znanych obecnie uwarunkowań, nie stwierdzono potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru Natura 2000. Kwestionowany zapis pozostawiono z uwagi na ocenę ekspercką, przewidującą istotne zagrożenie ze strony ewentualnie planowanej zabudowy w przyszłości. Tylko w takiej warunkowej sytuacji, uznano, że może być konieczne sporządzenie planu ochrony.
21	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (niedopuszczalne stosowanie oczyszczalni): j.w.	Uwagę uwzględniono – usunięto kwestionowany zapis, a działanie określone w konsultowanym zarządzeniu w punkcie 7 połączono z działaniem w punkcie 5. Obecnie treść działania brzmi następująco: „W granicach zlewni jeziora Koziego, zapewnienie odprowadzenia ścieków w sposób eliminujący możliwość przedostawania się biogenów do wód, czyli zapewnienie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i ich regularnego opróżniania z wywozem ścieków do sprawnej oczyszczalni ścieków poza zlewnią Jeziora Koziego. Przynajmniej raz na 2 lata kontrola gospodarki ściekowej w zlewni jeziora. Docelowo, rekomenduje się podłączenie istniejących zabudowań do zbiorczej kanalizacji ściekowej”.
22	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (rezygnacja z konserwacji Kanału Koziego): j.w.	Celem wprowadzonego i kwestionowanego działania, było spowolnienie odpływu wód ze zlewni jeziora, konieczne z punktu widzenia ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w obszarze. Uwagę uwzględniono i zmodyfikowano treść działania w następujący sposób: „Spowolnienie odpływu wód z powierzchni siedlisk przyrodniczych zależnych od wody w obszarze Natura 2000, poprzez zaniechanie odmulania Kanału Koziego przynajmniej na odcinku znajdującym się w granicach obszaru Natura 2000 i ograniczenie konserwacji sieci rowów melioracyjnych w obrębie siedlisk przyrodniczych”.
23	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 5 (działania obligatoryjne dla siedlisk: 6410, 6510, 7230): Zapis nie zgodny z wytycznymi GDOŚ pismo z dnia 9.03.2012 r. i 2.09.2013 r.	Uwagę uwzględniono, zmieniono treść działań obligatoryjnych w następujący sposób: „zachowanie siedlisk przyrodniczych położonych na trwałych użytkach zielonych. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych”
24	RDOŚ w	Uwaga dotyczy załącznika nr	Uwagę uwzględniono – ujednotoczono treść nagłówka

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	Gorzowie Wlkp.	6: Treść nagłówek powinna być spójna z paragrafem nr 7 do zarządzenia	i treść §7: „Wskazania do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubiszyn oraz w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowogródek Pomorski, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”
25	RDOŚ w Gorzowie Wlkp.	Uwaga dotyczy załącznika nr 6 (poz. 1: Projekt Studium...): Wskazania zawarte w zał. nr 6 dotyczą wyłącznie dokumentów ustanowionych i obowiązujących a nie projektów tych dokumentów .. por. art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody – zatem proszę o usunięcie zapisu	Uwagę uwzględniono – kwestionowany zapis został zmieniony w następujący sposób: „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubiszyn przyjęte Uchwałą nr XII/99/00 Rady Gminy Lubiszyn z dnia 28 kwietnia 2000 r.; zmienione uchwałami Nr XXXVIII/293/06 z dnia 31 sierpnia 2006 r., Nr XXXIX/305/06 z dnia 29 września 2006 r., Nr XXXIV/281/2009 z dnia 30 września 2009 r.”
26	Urząd Gminy Nowogródek Pomorski	W planie zadań ochronnych należy wziąć pod uwagę wpływ jaki może mieć planowana do budowy ferma nerek na działkach 535/5 i 538, obręb Trzcinna.	Fermy norki amerykańskiej są poważnym zagrożeniem dla środowiska, szczególnie jak w tym przypadku, źle ulokowane. Ewidentnie są zagrożeniem dla kumaka nizinnego, jednak w związku z faktem że gatunek ten, choć występuje w Jeziorze Kozim, nie stanowi przedmiotu ochrony (ocena D) w tym obszarze Natura 2000, metodyka przygotowania PZO nie pozwala na zaplanowanie działań ochronnych dla tego gatunku. Nie zmienia to jednak faktu, że w postępowaniach administracyjnych dotyczących planowanej fermy nerek należy uwzględnić wpływ tego przedsięwzięcia na faunę - nie tylko na kumaki, ale także na pozostałe gatunki płazów i przede wszystkim na ptaki, z uwzględnieniem wpływu skumulowanego.
27	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, §7 (dotyczy istniejących studiów): „czyli jakich?”	Uwagę uwzględniono, wskazano dokumenty planistyczne podlegające zmianom w sposób następujący: „Wskazania do zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubiszyn oraz w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nowogródek Pomorski, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”
28	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 1: błędne określenie układu współrzędnych.	Uwagę uwzględniono, wprowadzono następującą zmianę w tytule załącznika: „Opis granic obszaru w formie listy współrzędnych punktów załamania granic obszaru Natura 2000 w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992”
29	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 3: „zaleca się podanie kodów zagrożeń”	Uwagę uwzględniono, uzupełniono kody zagrożeń, dodając je przed opisami tych zagrożeń.
30	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 4: „Siedlisko 3140 uwzględniono w projekcie zarządzenia”	Siedlisko 3140 uwzględniono w projekcie zarządzenia

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	rzak, GDOŚ	nia, zał. nr 3, 4 i 5 (siedlisko 3140): Nie jest przedmiotem ochrony	nia po bezspornym stwierdzeniu jego obecności w obszarze Natura 2000, w związku z opinią rzecznika Generalnego ETS w sprawie C-304/05 (która przytoczona została w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012), w myśl której: „w planie zadań ochronnych można rozszerzyć założenia ochrony, wówczas z chwilą ustanowienia takiego planu, taki gatunek/siedlisko stanie się przedmiotem ochrony. SDF powinien być zaktualizowany i przekazany Komisji”. Niezależnie od powyższego, podjęto działania zmierzające do zmiany SDF-u.
31	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. nr 3, 4 i 5 (dotyczy lipiennika Loeselii): Nie jest przedmiotem ochrony	Gatunek 1903 (lipiennik Loesela) uwzględniono w projekcie zarządzenia po bezspornym stwierdzeniu jego obecności w obszarze Natura 2000, w związku z opinią rzecznika Generalnego ETS w sprawie C-304/05 (która przytoczona została w Wytycznych GDOŚ z dnia 12.12.2012), w myśl której: „w planie zadań ochronnych można rozszerzyć założenia ochrony, wówczas z chwilą ustanowienia takiego planu, taki gatunek/siedlisko stanie się przedmiotem ochrony. SDF powinien być zaktualizowany i przekazany Komisji”. Niezależnie od powyższego, podjęto działania zmierzające do zmiany SDF-u.
32	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 4 – dotyczy wskazania obecnego areалу łąk (siedlisko 6510):	Uwagę uwzględniono – doprecyzowane informacje w następujący sposób: „Utrzymanie obecnego areálu łąk – nie mniej niż 9 ha, oraz ich bogactwa gatunkowego”
33	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 – dotyczy braku informacji o typach siedlisk, których dotyczą zaplanowane działania ochronne	Uwagę uwzględniono – w tabeli działań ochronnych dodano kolumnę z przedmiotami ochrony.
34	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 (działanie polegające na co najmniej jednorazowym wykoszeniu mechowisk): A co na to programy rolno środowiskowe.	Uwagę uwzględniono poprzez usunięcie wykaszania z działań ochronnych czynnej (pozostawiono tam tylko usunięcie podrostu drzew oraz krzewów). Działania związane z wykaszaniem mechowisk umieszczono w części działań dotyczących utrzymania lub modyfikacji metod gospodarowania, o treści: <u>„Obligatoryjne:</u> zachowanie siedlisk przyrodniczych położonych na trwałych użytkach zielonych. Ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych. <u>Fakultatywne:</u> użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno środowiskowego (lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego), ukierunkowanego na ochronę mechowisk (lub ogólnie torfowisk). <u>Uzupełnienie:</u> nie stosować podsiewania, nawożenia i odwadniania, nie odmulać rowów melioracji szczegółowej, nie budować nowych urządzeń. Koszenie raz w roku (od 15.07 do 31.10) z corocznym pozostawieniem 50% powierzchni nieskoszonej (co roku innej). Obowią-

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			kowe usunięcie siana.”
35	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	<p>Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5, dotyczy sposobu gospodarowania ściekami:</p> <p>Jeśli jest utworzony plan zagospodarowania przestrzennego dla wymienionych gmin to te uwagi powinny odnosić się do planu zagospodarowania</p>	<p>Dla przedmiotowego terenu nie został dotychczas opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ponieważ działanie ma kluczowe znaczenie dla ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarze przed eutrofizacją, pozostawiono je w załączniku, jednak w zmodyfikowanej formie:</p> <p>„W granicach zlewni jeziora Koziego, zapewnienie odprowadzenia ścieków w sposób eliminujący możliwość przedostawania się biogenów do wód, czyli zapewnienie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i ich regularnego opróżniania z wywozem ścieków do sprawnej oczyszczalni ścieków poza zlewnią Jeziora Koziego. Przynajmniej raz na 2 lata kontrola gospodarki ściekowej w zlewni jeziora. Docelowo, rekomenduje się podłączenie istniejących zabudowań do zbiorczej kanalizacji ściekowej.</p> <p>Ograniczenie lokalizowania nowej zabudowy kubaturowej do terenów poza miejscami podmokłymi i potencjalnie podtapianymi oraz poza obszarem występowania gleb pochodzenia organicznego. Ewentualne przeznaczanie dalszych terenów do zabudowy w obszarze Natura 2000 i w jego bezpośrednim sąsiedztwie powinno być poprzedzone opracowaniem planu ochrony dla całego obszaru Natura 2000.</p> <p>Utrzymanie dostępu do jeziora w miejscu obecnie zorganizowanym (kanał na północnym skraju jeziora), przy pełnej ochronie roślinności strefy brzegowej jezior na pozostałych odcinkach.”</p> <p>Stosowne modyfikacje wprowadzono także w załączniku nr 6.</p>
36	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	<p>Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 (obszar realizacji ww. określonego działania określony jako „cały obszar wraz z buforem 500m od granic):</p> <p>Działania wymienione w PZO mogą być planowane tylko w granicach obszaru Natura 2000.</p>	<p>Z uwagi na fakt, że obszar Natura 2000 należy do najmniejszych obszarów w skali kraju, jak również z uwagi na kluczowe znaczenie zlewni jeziora dla skutecznej ochrony siedliska 3140, zapis dotyczący obszaru wdrażania zmodyfikowano w następujący sposób: „Zlewnia Jeziora Koziego”, unikając w ten sposób wykonywania działań w miejscach o mniejszym znaczeniu dla ochrony siedliska</p>
37	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	<p>Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 (dotyczy podmiotu odpowiedzialnego za działanie związane z operatem rybackim – w wersji konsultowanej wskazano RZGW):</p> <p>To chyba powinien być zarządca?</p>	<p>Uwagę uwzględniono, poprawiono zapis na następujący: „Użytkownicy rybacki; organy opiniujące operaty rybackie, przy czym podmiot główny - na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.”</p>
38	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia,	Uwaga została uwzględniona, jednak z powodu braku

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
	rzak, GDOŚ	nia, zał. Nr 5 (działania fakultatywne dla siedlisk: 6410, 6510 i 7230): „proponuje się stosować zapis: Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego w ramach obowiązującego PROW, ukierunkowanego na ochronę (wstawić nazwę siedliska) lub siedliska lęgowego gatunku (wstawić nazwę gatunku ptaka). Jako uzupełnienie zapisu proszę wpisać zaproponowany tutaj sposób użytkowania.”	jasności co do nazwy przyszłego programu, zaproponowano brzmienie o treści: <u>„Fakultatywne:</u> użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolno środowiskowego (lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego), ukierunkowanego na ochronę łąk trzęślicowych. Uzupełnienie: nie stosować podsiewania, nawożenia i odwadniania. Jeden pokos rocznie, (od 15.09 do 31.10) całej powierzchni przez pierwsze 2 lata, następnie z corocznym pozostawieniem 20% powierzchni nieskoszonej (co roku innej). Obowiązkowe zebranie siana.”
39	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 – dotyczy błędnej numeracji działań ochronnych.	Uwagę uwzględniono – poprawiono numerację.
40	Pan Jan Balcerzak, GDOŚ	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 (Monitoring stanu siedlisk przyrodniczych wg metodyki GIOŚ): Proszę podać terminy. A co z monitoringiem realizacji celów działań ochronnych?	Uwagę uwzględniono – uzupełniono brakujące terminy (Trzykrotnie w okresie obowiązywania PZO, najlepiej w równych odstępach czasowych, np. co 3 lata).
41	Pani Katarzyna Kaczorowska, GDOŚ	Uwaga do dokumentacji PZO (rozdz. 2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych): Błędnie wpisany kod siedliska: niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (jest 6520, powinno być 6510)	Uwaga zasadna – stosowna korekta zostanie wprowadzona w dokumentacji PZO.
42	Pani Katarzyna Kaczorowska, GDOŚ	Uwaga do dokumentacji PZO (rozdz. 2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych): Błędnie wpisany kod siedliska: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (jest 6240, powinno być 6410)	Uwaga zasadna – stosowna korekta zostanie wprowadzona w dokumentacji PZO.
43	Pan Łukasz Szostak, (użytkownik rybacki jeziora)	Zaproponowane w projekcie planu zadań ochronnych zmiany w sposobie użytkowania jeziora dotyczące ograniczenia połowów wędkarskich i rybackich (wędkowanie, nakarmianie, sprzęt ciągniony, elektropołowy) nie powinny zostać wprowadzone w wodach dzierzawionego przez wnioskodawcę obwodu.	Naukowo udowodniono, że sprzęt ciągniony niszczy płytkie jeziorze twarłowodne, jego używanie w tak płytkim jeziorze twarłowodnym jest więc poważnym zagrożeniem dla siedliska. Obowiązujący operat rybacki zawiera ewidentne błędy, szczególnie w charakterystyce przyrodniczej jeziora, np. w zbiorowiskach <i>Potamion</i> nie zauważono łąnów ramienic, które porastają 100% dna jeziora, natomiast wpisano gatunki abstrakcyjne, które tam nie występują w ogóle i nie są w stanie funkcjonować w tak twardej wodzie (moczarka kanadyjska, rogatek) co daje pod-

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			<p>stawy do uznania go za dokument mało rzetelny. Nie mniej jednak, przychylnie się do prośby wnioskodawcy i kwestionowany zapis zmodyfikowano w sposób następujący:</p> <p>Po wygaśnięciu obowiązującego operatu rybackiego kolejny operat rybacki należy uzupełnić o następujące zapisy: Wykluczenie odłowów sieciowych sprzętem ciągnionym i odłowów elektrycznych. Wędkowanie wyłącznie z łodzi. Utrzymanie maksymalnej liczby wędkarzy w obszarze 10 osób/dzień. Nie zarybianie gatunkami obcego pochodzenia geograficznego, w tym karpem, rekomendowane zarybianie j rybami drapieżnymi.</p> <p>Do końca obowiązywania obecnego operatu rekomenduje się zminimalizowanie odłowów sieciowych sprzętem ciągnionym aby zapobiec dewastacji łąk ramienicowych.</p>
44	Nadleśnictwo Różańsko	W załączniku wykonawca zamieścił nieaktualną ortofotomapę, wniosek, by zmienić ją na aktualną.	Uwagę uwzględniono - mapa została zmieniona na neutralną w tym kontekście mapę fizyczną.
45	Nadleśnictwo Różańsko	Poligony 4 i 5 zostały naniesione w miejscu, gdzie znajduje się młodnik olchowy. Autor używa błędnie pojęcia luki w odniesieniu do drzewostanów w I klasie wiekowej.	Młodnik olchowo-świerkowo-brzowy powstał w wyniku zalesienia w przeszłości cennych płatów siedlisk przyrodniczych ze stanowiskami gatunków chronionych. W obrębie naniesionych na mapę poligonów zachowała się roślinność łąk trzęślicowych pomimo obecności przerzedzonego młodnika olchowego ale także świerkowego i brzoźowego (najlepiej zachowane płaty siedliska w naturalny sposób „bronily się” przed zalesieniem). Zwarte młodniki olchowe (choć powstały także na siedlisku 6410) wyłącznie w drodze kompromisu z działań ochronnych. W młodniku istnieją więc fizyczne luki z pojedynczymi olchami i świerkami z zachowaną roślinnością łąk trzęślicowych, choć w nomenklaturze leśnej nie określa się ich słowem „luka”, który to termin zarezerwowany jest dla drzewostanów w starszej klasie wieku. Ponieważ zgodnie z art. 28 ustawy o ochronie przyrody, plan zadań ochronnych sporządza się w celu nie tylko utrzymania ale także przywracania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, należało zaplanować działania wszędzie tam, gdzie istnieje realna szansa na osiągnięcie tego celu.
46	Nadleśnictwo Różańsko	W załączniku nr 3 do projektu zarządzenia jako zagrożenie wpisano zalesienie płatów łąk. Zalesienia zostały wykonane zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami prawa, miały one miejsce przed ustanowieniem obszaru Natura 2000 Jezioro Kozie.	Zalesienie cennych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków chronionych było faktem, który został w przeszłości dokonany. Uwidocznienie takiego zagrożenia jest konieczne w celu zabezpieczenia istniejących płatów siedliska w obrębie młodników przed dolesieniami, a także w celu zabezpieczenia kolejnych płatów łąk przed kolejnymi zalesieniami, które mogłyby być dokonane np. przez innych właścicieli gruntów. Jest też konieczne dla zaplanowania działań ochronnych, w celu przywrócenia właściwego stanu ochrony jeszcze zachowanym płatom łąk. Uwzględniając zgłoszone uwagi i deklaracje, postanowiono przenieść zagrożenie do grupy zagrożeń potencjalnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
47	Nadleśnictwo Różańsko	W załączniku nr 5 (projekt zarządzenia) wyszczególniono zadania ochronne i wskazano podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. Wykonawca projektu planu wymienia wśród działań ochronnych usunięcie nasadzeń oraz krzewów w obrębie zachowanych płątów łąk, zaś jako obszar wdrażania płyty siedliska 6410 w obrębie działki 673/1 obręb Trzcinna. W wymienionej lokalizacji występuje jednak młodnik olchowy.	Problem wyjaśniono powyżej. Ponadto na trzecim spotkaniu ZLW pomiędzy wykonawcą projektu planu a Panem Nadleśniczym ustalono rozwiązanie kompromisowe, P. Nadleśniczy poprosił jedynie o wpisanie przy zadaniu powierzchni obu niewielkich poligonów, na których mają być realizowane działania ochronne aby uniknąć niejasności co do ich powierzchni. Wykonawca postąpił zgodnie z prośbą Pana Nadleśniczego.
48	Nadleśnictwo Różańsko	„Autor projektu planu w dokumentacji sporządzonej dla obszaru w pkt. 1.2 podaje następującą informację „Brak krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywających się z obszarem, które powodują wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu”. Grunty w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Różańsko stanowią 50,19 ha.”	Sam fakt zarządzania częścią gruntów przez PGL LP nie powoduje ich wyłączenia ze sporządzenia planu. Zgodnie z art. 28 ust. 11, pkt 3a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r., dzieje się tak tylko w przypadku, gdy plan urządzenia lasu zawiera zakres informacji, o których mowa w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody, w tym: 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000; 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony; 3) cele działań ochronnych; 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3, c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony; 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (...) dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Ponieważ Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Różańsko nie zawiera wskazanych powyżej informacji, nie ma podstaw do wyłączenia, o którym mowa w art. 28 ust. 11, pkt 3a i tym samym konieczne jest objęcie planowaniem całego obszaru Natura 2000, łącznie z gruntami zarządzanymi przez Nadleśnictwo Różańsko.
49	Nadleśnictwo Różańsko	Dokumentacja wykonana dla obszaru w pkt 2.5 (lp. 5) zawiera informację o braku	Informacja o uproszczonej ocenie oddziaływania zostanie zamieszczona w dokumencie. Faktycznie, obszar Natura 2000 Jezioro Kozie został

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		strategicznej oceny oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko. Nadleśnictwo posiada takie opracowanie w postaci uproszczonej. Postulaty stawiane przez Autora projektu zarządzenia, które dotyczą aktualnie obowiązującego PUL są nieuzasadnione, gdyż obszar został zatwierdzony jako OZW w listopadzie 2007, więc po dniu, w którym obowiązywać zaczął PUL na lata 2006-2015.	zatwierdzony przez Komisję Europejską w listopadzie 2007 r., jednak - jak wynika z informacji zawartych w Standardowym Formularzu Danych, obszar ten zgłoszony był do KE już w kwietniu 2004 r. Oznacza to, że w myśl art. 33 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, obszar ten podlega ochronie już od 1 maja 2004 r.
50	Nadleśnictwo Różańsko	W pkt 6 (lp. 40) dokumentacji termin wykonania działań ochronnych obejmuje dwa pierwsze lata obowiązywania planu, zaś w pkt 11 zawarta jest sugestia aby działanie z zakresu ochrony czynnej uwzględnić w kolejnym Planie Urządzenia Lasu, który będzie obowiązywał od 1 stycznia 2016. Podobna uwaga dotyczy działań ochronnych i terminu ich wykonania (pkt 6 lp. 43). Nadleśnictwo wielokrotnie sugerowało aby ewentualnie działania ochronne uwzględnić w kolejnej rewizji zarządzenia lasu.	Zadanie p.t.: "Przywrócenie otwartego charakteru terenu" jest działaniem stricte związanym z ochroną czynną, czyli przywróceniem stanu siedliska, i to ono - jako działanie pilne do wykonania, zaplanowane jest na pierwsze dwa lata obowiązywania zarządzenia. W obecnym brzmieniu (w zarządzeniu) podmiotem odpowiedzialnym za jego wykonanie jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w porozumieniu z Nadleśniczym Nadleśnictwa Różańsko. Zaplanowane na kolejne lata działania ochronne polegające na wykaszaniu płatów łąk trzęślicowych powinny być uwzględnione w kolejnym Planie Urządzenia Lasu. W przypadku tego działania, aby uniknąć niejasności, w kolumnie „podmiot odpowiedzialny za wykonanie” zmieniono wpis na „RDOŚ w Szczecinie/ Właściciele lub posiadacze gruntów na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”.
51	Nadleśnictwo Różańsko	W pkt 11 przedmiotowej dokumentacji Wykonawca sugeruje, że Nadleśnictwo jest poinformowane o istnieniu luk z roślinnością łąk trzęślicowych (działka 673/1 obręb Trzcinna). Dalej Wykonawca stwierdza, iż luki są przedmiotem porozumień z GDKiA i były w ich obrębie wykonywane działania, które służyły ochronie czynnej. Istotnie działania kompensacyjne polegające na wykaszaniu	Nadleśnictwo było informowane o istnieniu luk z roślinnością łąk trzęślicowych w granicach działki 673/1 obręb Trzcinna. Luki są przedmiotem porozumień z GDKiA i Klubem Przyrodników o czym świadczy choćby notatka z dnia 07.10.2010 r., podpisana przez Inżyniera nadzoru Nadleśnictwa Różańsko, Pana mgr inż. Wojciecha Rybarskiego (kopia dostępna w RDOŚ Szczecin), w której ustalono odtworzenie siedlisk ptaków (łąk) w wydzieleniu „- 161 o - w miejscach najcenniejszych przyrodniczo, w lukach, do powierzchni 0,90 ha;” Prowadzenie gospodarki łąkowej na terenach, które w ewidencji gruntów opisano jako lasy, a które w rzeczywistości posiadają jeszcze cechy łąk trzęślicowych

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		płatów łąk miały miejsce na w/w działce ewidencyjnej, jednak zostały wykonane poza zasięgiem płatów opisanych przez poligony nr 4 i 5 (załącznik nr 2 do projektu zarządzenia). Kwestią sporną jest prowadzenie gospodarki łąkowej na terenach, które w ewidencji gruntów opisano jako lasy.	wych jest konieczne dla ochrony siedliska przyrodniczego 6140, co omówiono wyczerpująco na III spotkaniu ZLW. Praktyki polegające na właściwej pielęgnacji niewielkich enklaw siedlisk nieleśnych w obrębie gruntów leśnych (w tym najmłodszych klas wiekowych) poprzez koszenie i wypas są już z powodzeniem stosowane w regionie na gruntach w zarządzie LP, natomiast kwestie ewidencyjne powinny zostać uregulowane podczas opracowywania nowego Planu urządzenia lasu.
52	Nadleśnictwo Różańsko	Wykonawca projektu PZO sugeruje zaniechania melioracji, które mają służyć regularnym podtopieniom strefy szuwarowej oraz ochronie czynnej kłociowisk. Jednak część rowów melioracyjnych przebiegających przez obszar objęty PZO odprowadza wodę z lasów gospodarczych, co może przyczynić się do wzrostu powierzchni drzewostanów podtopionych w Nadleśnictwie.	W obszarze Natura 2000, priorytetowym zadaniem jest zapewnienie właściwego stanu ochrony płatów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony w tym obszarze. Utrzymanie stanu obecnego – bez nadmiernego odmulenia rowów, gwarantuje właściwą dla siedlisk przyrodniczych dynamikę wód, a jednocześnie nie wpływa negatywnie na otoczenie, nie generuje podtopień zabudowań i infrastruktury czy zagrożenia powodziowego. Utrzymanie tego stanu jest więc rozwiązaniem kompromisowym, godzącym potrzeby przyrody i gospodarki człowieka. W celu bardziej precyzyjnego określenia warunków tego działania, zmieniono jego treść na następującą: „Spowolnienie odpływu wód z powierzchni siedlisk przyrodniczych zależnych od wody w obszarze Natura 2000, poprzez zaniechanie odmulania Kanału Koziego przynajmniej na odcinku znajdującym się w granicach obszaru Natura 2000 i ograniczenie konserwacji sieci rowów melioracyjnych w obrębie siedlisk przyrodniczych”.
53	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	W punkcie 6 – ustalenie działań ochronnych, jak również w załączniku nr 5 projektu zarządzenia – lp.8, wnioskuje się o wykreślenie ZZMiUW w Szczecinie, jako podmiotu odpowiedzialnego za działania.	Po wyjaśnieniach usunięto zapis.
54	Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie	Wniosek o ujednoczenie zapisu dotyczącego zakresu odpowiedzialności ZZMiUW w Szczecinie, zawartego w punkcie 1.7. - kluczowe instytucje dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności” we wszystkich dokumentacjach PZO	Wniosek zostanie uwzględniony przy wprowadzaniu poprawek w dokumentacji PZO.
55	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Wątpliwości RZGW budzi działanie: Rezygnacja z konserwacji Kanału Koziego na odcinku 500 m od brzegu jeziora. Brak konserwacji kłóci się z koniecznością właściwego utrzymania cieków.	Utrzymanie stanu obecnego – bez nadmiernego odmulenia gwarantuje właściwą dla siedlisk przyrodniczych dynamikę wód, a jednocześnie nie wpływa negatywnie na otoczenie, nie generuje podtopień zabudowań i infrastruktury czy zagrożenia powodziowego. Utrzymanie tego stanu jest więc rozwiązaniem kompromisowym, godzącym potrzeby przyrody i gospodarki człowieka, pomimo iż celem nadrzęd-

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			nym jest zapewnienie siedliskom przyrodniczym właściwych warunków ochrony. W celu bardziej precyzyjnego określenia warunków tego działania, zmieniono jego treść na następującą: „Spowolnienie odpływu wód z powierzchni siedlisk przyrodniczych zależnych od wody w obszarze Natura 2000, poprzez zaniechanie odmulania Kanału Koziego przynajmniej na odcinku znajdującym się w granicach obszaru Natura 2000 i ograniczenie konserwacji sieci rowów melioracyjnych w obrębie siedlisk przyrodniczych”.
56	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	W rozdziale 1.7. Kluczowe instytucje /osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności są nieprawidłowe dane: „RZGW wykonuje obowiązki właścicielskie względem Jeziora Koziego...”	Po wyjaśnieniach usunięto kwestionowany zapis.
57	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Wydaje się, że zakres działalności danej instytucji powinien być w każdym obszarze opisywany w tożsamy sposób.	Wprowadzono postulowane modyfikacje zapisu.
58	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Cele środowiskowe są określone w planie gospodarowania wodami i realizuje się je poprzez podejmowanie działań zawartych w Programie wodno-środowiskowym kraju. Oba te dokumenty opracowuje Prezes KZGW a nie Dyrektor RZGW a za osiągnięcie celów odpowiadają wszystkie podmioty wskazane w ww. programie.	Wprowadzono modyfikacje zapisu: „RZGW w odniesieniu do zarządzanych wód jest współodpowiedzialny za wykonanie obowiązków państwa w stosunku do wód, w szczególności obowiązku osiągnięcia celów środowiskowych.”
59	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Sugestia, że „Właściwym jest wskazanie samych użytkowników rybackich oraz przede wszystkim organów opiniujących operaty rybackie, jako organów właściwych do realizacji poszczególnych założeń PZO”.	Uwagę uwzględniono. W kolumnie „Podmiot odpowiedzialny za wykonanie” zmieniono zapis na „użytkownicy rybacki, organy opiniujące operaty rybackie”.
60	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	W kontekście zagrożenia dla siedliska przyrodniczego zmienno wilgotne łąki trzęślicowe – „zalesienie płatów łąk”, RDLP wnioskuje o usunięcie zapisów w zagrożeniach. Zalesienie było wg RDLP wykonane zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami prawa, miały one miejsce przed ustanowieniem obszaru Natura 2000.	Zalesienie cennych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków chronionych było faktem, który został w przeszłości dokonany. Uwidocznienie takiego zagrożenia jest konieczne w celu zabezpieczenia istniejących płatów siedliska w obrębie młodników przed dolesieniami, a także w celu zabezpieczenia kolejnych płatów siedliska przed kolejnymi zalesieniami, które mogłyby być dokonane np. przez innych właścicieli gruntów. Jest też konieczne dla zaplanowania działań ochronnych, w celu przywrócenia właściwego stanu ochrony jeszcze zachowanym płatom łąk trzęślicowych. Uwzględniając zgłoszone uwagi i deklaracje, postanowiono przenieść zagrożenie do grupy zagrożeń potencjalnych.

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
61	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	W działaniach ochronnych dotyczących zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych dotyczących usuwania nasadzeń oraz krzewów w obrębie zachowanych płatów łąk RDLP proponuje wykreślenie zapisu. Uzasadnione jest to faktem, że aktualnie na powierzchni znajduje się drzewostan olchowy, nie są to luki w drzewostanie. Tereny w ewidencji gruntów sklasyfikowane są jako Ls (lasy).	Młodnik olchowo-świerkowo-brzowy powstał w wyniku zalesienia w przeszłości cennych płatów siedlisk przyrodniczych ze stanowiskami gatunków chronionych. W obrębie naniesionych na mapę poligonów zachowała się roślinność łąk trzęślicowych pomimo obecności przerzedzonego młodnika olchowego ale także świerkowego i brzozowego (najlepiej zachowane płaty siedliska w naturalny sposób „bronily się” przed zalesieniem). Zwarte młodniki olchowe (choć powstały także na siedlisku przyrodniczym 6410), wyłącznie w drodze kompromisu z działań ochronnych. W młodniku istnieją więc fizyczne luki z pojedynczymi olchami i świerkami z zachowaną roślinnością łąk trzęślicowych, choć w nomenklaturze leśnej nie określa się ich słowem „luka”, który to termin zarezerwowany jest dla drzewostanów w starszej klasie wieku. Ewidencja gruntów nie decyduje o występowaniu, lub nie siedlisk przyrodniczych. W ocenie eksperckiej stan szaty roślinnej w zaznaczonych poligonach wskazuje na zachowanie się łąk trzęślicowych. Ponieważ siedlisko to jest przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, a jego stan ochrony oceniono jako zły (U2), obowiązkiem organu sprawującego nadzór nad tym obszarem jest zaplanowanie skutecznych działań, które pozwolą na poprawę stanu siedliska (art. 28 ustawy o ochronie przyrody). Prowadzenie gospodarki łąkowej na terenach, które w ewidencji gruntów opisano jako lasy, a które w rzeczywistości posiadają jeszcze cechy łąk trzęślicowych jest konieczne dla ochrony siedliska przyrodniczego 6140, co omówiono wyczerpująco na III spotkaniu ZLW. Praktyki polegające na właściwej pielęgnacji niewielkich enklaw siedlisk nieleśnych w obrębie gruntów leśnych (w tym najmłodszych klas wiekowych) poprzez koszenie i wypas są już z powodzeniem stosowane w regionie na gruntach w zarządzie LP, natomiast kwestie ewidencyjne powinny zostać uregulowane podczas opracowywania nowego Planu urządzenia lasu.
62	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	W kontekście rezygnacji z konserwacji kanału Koziego na odcinku 500m od brzegu jeziora (...) RDLP proponuje wykreślenie zapisu. Uzasadnia to twierdzeniem, że nie należy wykluczać prac związanych konserwacją (utrzymaniem) cieków np. udrożnienie rowów melioracyjnych. Zapis nie może ograniczać takich prac, których zaniechanie może spowodować liczne podtopienia i w rezultacie zamieranie drzewostanów.	Kości Kanał nie przechodzi przez drzewostany, nie jest więc ciekami i rowami melioracyjnymi, których nieudrażnianie może spowodować liczne podtopienia i zamieranie drzewostanów. Wprowadzenie regulacji w zakresie gospodarowania wodą na analizowanym obszarze było konieczne z uwagi na fakt, że wszystkie siedliska przyrodnicze będące przedmiotami ochrony w tym obszarze, są siedliskami zależnymi od wody. Utrzymanie stanu obecnego – bez nadmiernego odmulenia gwarantuje właściwą dla siedlisk przyrodniczych dynamikę wód, a jednocześnie nie wpływa negatywnie na otoczenie, nie generuje podtopień zabudowań i infrastruktury czy zagrożenia powodziowego. Utrzymanie tego stanu jest więc rozwiązaniem kompromisowym, godzącym potrzeby przyrody i gospodarki człowieka, pomimo iż celem nadrzędnym jest zapewnienie siedliskom przyrodniczym właściwych warunków ochrony. W celu bar-

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
			dziej precyzyjnego określenia warunków tego działania, zmieniono jego treść na następującą: „Spowolnienie odpływu wód z powierzchni siedlisk przyrodniczych zależnych od wody w obszarze Natura 2000, poprzez zaniechanie odmulania Kanału Koziego przynajmniej na odcinku znajdującym się w granicach obszaru Natura 2000 i ograniczenie konserwacji sieci rowów melioracyjnych w obrębie siedlisk przyrodniczych”.
63	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia: Proponuję zawrzeć informację na temat planu ochrony – zamierzeń związanych z jego uchwaleniem bądź braku takiej potrzeby	Uwagi nie uwzględniono, w związku z pismem MS z dnia 9 stycznia 2014 r., znak DP-074-56/52041/13/KP, wskazującym, iż zbędne jest umieszczanie takiej informacji. Zdaniem Ministerstwa, sam brak przepisu przewidującego uregulowanie jakiejś kwestii (w tym przypadku przewidującego konieczność sporządzenia planu ochrony), jest wystarczający do uznania, iż nie stwierdzono konieczności wprowadzania takich uregulowań.
64	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 3 (dotyczy zagrożenia procesami sukcesyjnymi dla siedliska 6510): Proponuję doprecyzować	Uwagę uwzględniono – doprecyzowano zagrożenie w następujący sposób: „A03.03 - Zaprzestanie koszenia, które uruchomiło procesy sukcesyjne (zarastanie krzewami i drzewami).”
65	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 3 (dotyczy zagrożenia zabudowy rekreacyjnej lub siedliskowej dla siedliska 6510): Proponuję doprecyzować w zakresie wpływu na siedlisko	Uwagę uwzględniono – doprecyzowano zagrożenie w następujący sposób: „E01.03 - Zabudowa rekreacyjna lub siedliskowa płatów siedliska (powoduje fizyczną likwidację siedliska).”
66	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 3 (dotyczy zagrożenia dla siedliska 3140 ze strony połowów siecią): Proponuję doprecyzować z punktu widzenia zagrożeń	Uwagę uwzględniono poprzez uszczegółowienie: „F02.01.02 - Połowy sprzętem ciągnionym powodujące niszczenie roślinności ramienicowej”
67	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5: Do rozważenia jest układ „Co-Ile-Gdzie-Kiedy-Kto-Za ile/ Za co”	Uwagę uwzględniono częściowo poprzez zmodyfikowanie treści poszczególnych działań ochronnych, wskazanie terminów przy działaniach innych niż ciągłe w całym okresie obowiązywania zarządzenia, wskazanie miejsc ich realizacji oraz doprecyzowanie podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie. W projekcie zarządzenia nie wskazano kosztów wykonania działań z uwagi na brak możliwości ich precyzyjnego obliczenia w skali 10 lat (ceny usług mogą ulegać zmianom, mogą się też różnić u poszczególnych potencjalnych wykonawców przystępujących do przetargów).
68	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5 (dotyczy podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań): Proponuję stosować pełne nazwy organów i konkretne oznaczenie właścicieli gruntów	Uwagę uwzględniono częściowo – podano pełne nazwy organów. W odniesieniu do właścicieli gruntów, z uwagi na brak możliwości ustalenia rodzaju władania gruntem oraz możliwą zmienność w tym zakresie w skali czasu, podmioty prywatne określono w następujący sposób: „Właściciele lub posiadacze gruntów na podstawie umowy zawartej z organem

Lp.	Podmiot zgłaszający	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi
		tów – czy są prywatnymi właścicielami (a jeżeli tak, na jakiej podstawie pojawiają się w PZO dla nich obowiązki)	sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości, a w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska, na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów, na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000”
69	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5: Obowiązki należy adresować do organów gmin, a nie do samych gmin	Uwagę pierwotnie uwzględniono, jednak po konsultacji z Radcą Prawnym RDOŚ, utrzymano pierwotny zapis. Przesądził o tym dualizm struktur administracji gminnej (rada gminy - wójt, burmistrz lub prezydent) i konieczność uniknięcia niejasności, który z wymienionych organów jest odpowiedzialny za wykonanie działań. W niektórych sytuacjach odpowiedzialne mogą być obydwa organy.
70	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 5: Pojęcie użytkownicy gruntów jest nieprecyzyjne prawnie. Proponuję zmienić na właścicieli.	Uwagę uwzględniono – zmieniono na „właściciele lub posiadacze gruntów”.
71	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 6: wskazania odnoszą się nie do projektów studiów, ale do istniejących studiów. Także niniejsze wskazanie jest w PZO bezzasadne	Uwagę uwzględniono – skorygowano zapisy poprzez podanie konkretnych uchwał już podjętych w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin.
72	Kancelaria Prawna „Wawelska” w Szczecinie	Uwaga do projektu zarządzenia, zał. Nr 6 (dotyczy określenia „procedura ocenowa”): proponuję doprecyzować o jaką dokładnie procedurę chodzi. Trzeba uważać, żeby nie przekraczać kompetencji ustawowych w narzucaniu procedury ocenowej do sytuacji, gdy nie wynika ona z ustaw	Uwagę uwzględniono – obecny zapis otrzymał następującą postać: „Rozwój zabudowy i infrastruktury rekreacyjno-turystycznej w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru Natura 2000 (strefa do 500m) powinien każdorazowo być poprzedzony pełną procedurą oceny oddziaływania na środowisko lub w przypadku nie spełniania kryteriów takiej oceny, procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, z uwzględnieniem oddziaływania skumulowanego.

Projekt planu zadań ochronnych zgodnie z dyspozycją przepisu art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, uzyskał na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2014 r. pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody, działającej przy Regionalnym Dyrektorsze Ochrony Środowiska w Szczecinie.

Wojewoda Zachodniopomorski pismem z dnia 10 kwietnia 2010 r., znak: NK-3.0522.11.2014.KD oraz Wojewoda Lubuski pismem z dnia 4 kwietnia 2014 r., znak: NK-II.0522.13.2014.KBro, działając na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, uzgodnili projekt zarządzenia Regio-

nalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Koźmie PLH320010.

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę, ze środków budżetu państwa, a także ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych oraz monitoringowych zawartych w niniejszym akcie normatywnym w dziesięcioletnim okresie obowiązywania planu, wyniesie łącznie 264 tys. zł. Oszacowanie kosztów należy traktować jedynie bardzo orientacyjnie, gdyż ze względu na specyfikę prac i terenu, koszty mogą się znacznie różnić u różnych wykonawców, a poza tym mogą być znacznie obniżone w wyniku łączenia prac. Na oszacowane koszty składają się:

- działania związane z ochroną czynną oraz związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania – 192 000 zł,
- działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych i monitoringu stanu przedmiotu ochrony – 62 000 zł,
- uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony – 10 000 zł.

Zarządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

Z uwagi na niewielką powierzchnię obszaru, nie przewiduje się aby zarządzenie mogło wpłynąć istotnie na sytuację i rozwój regionu. W perspektywie krótkookresowej zarządzenie może ograniczyć możliwości niekontrolowanego rozwoju indywidualnej zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej w obszarze, jednak należy to rozpatrywać w kategoriach zrównoważonego użytkowania gruntów w tej części regionu. Zarządzenie nie powinno wpłynąć negatywnie na bieżącą aktywność turystyczną i zjawisko turystyki w regionie. Może natomiast przyczynić się do rozwoju turystyki specjalistycznej, związanej z poznawaniem i obserwowaniem cennych elementów środowiska przyrodniczego. Tego typu rozwój, może z kolei generować rozwój usług agroturystycznych (noclegi, wyżywienie, wypożyczalnie rowerów i kajaków, usługi przewodnickie). W perspektywie długookresowej zarządzenie powinno zapewnić zachowanie walorów przyrodniczych, a tym samym turystycznych w obszarze, stabilizując rolę jaką turystyka odgrywa w lokalnej gospodarce.

Zarządzenie nie narusza zapisów zawartych w:

- Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwanej Dyrektywą Ptasią (Dz. Urz. UE L 20/7 z 26.01.2010);
- Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwanej Dyrektywą Siedliskową (Dz. Urz. L 206 z 22.07.1992 r., str. 7—5 z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, str. 102 z późn. zm.);
- Dyrektywie 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz. Urz. L 143, 30/04/2004 P. 0056 - 0075), zwanej Dyrektywą Odpowiedzialnościową.

Zarządzenie nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).